

En ny generation tager over

Fra 1. april kan du købe DAS 7, der er næste generation af DAS 2005

Eksempler på nye, efterspurgte funktionaliteter i DAS 7

- nye analyserapporter
- information om oprindelse af data
- Web Map Services (WMS)
- længdeprofiler
- saneringsplaner
- styklister
- opdatering af vejtabel ved ændring af vejkode
- ny printfunktionalitet

Med DAS 7, den nye generation af afløbsprogrammet DAS 2005, tilbyder vi helt nye og spændende funktioner, som vil gøre arbejdet på det digitale afløbskontor endnu lettere. Udviklingen af DAS 7 har stået på i et års tid. Bl.a. har vi indarbejdet en lang række funktioner, som har været stærkt efterspurgt af brugerne af DAS 2005. Lanceringen af DAS 7 til april er ikke blot en rutinemæssig opgradering af en populær programversion. Faktisk tør vi kalde DAS 7 for en milepæl med hensyn til nye, avancerede

funktionaliteter i et i forvejen stærkt afløbsprogram.

DAS 7 er opdateret til gældende version af DAN-DAS. Anvendelig til "projektering light" af kloakanlæg, til registrering af afløbssystemer og til analyser og tematiseringer af kloakdata. Udstyret med velgennemtænkte funktioner, som gør programmet brugervenligt og intuitivt. Alsidigt og all-round når det gælder om at dække behovet for god borgerservice og data af høj kvalitet. Alt sammen

parametre, som vil gøre DAS 7 til et stærkt vanedannende og uundværligt arbejdsredskab i enhver kloakforsyning, som ønsker at lette, effektivisere og kvalitetssikre det daglige arbejde.

Samtidig med lanceringen af DAS 7 kan vi nu også tilbyde at vedligeholde den kommunale ledningsregistrering og give adgang til data via intranettet. Så vil kloakforsyningens data altid være opdateret med de nyeste oplysninger og rapporter.

DAS family®

DAS family er Danmarks stærkeste programpakke til håndtering af afløbsdata. Familien omfatter specialdesignede programmer til ledningsregistrering, drift og vedligehold, udtegnung i Acad, tv-inspektion og rapportering af brønddata. Programmerne kan købes enkeltvis eller samlet.

Konvertering af data for nye DAS 2005-kunder

Konvertering af kommunale afløbsdata til operationelle, forbedrede data samlet i en fælles DAN-DAS database er en af DAS-gruppens spidskompetencer

Langeland og Rebild er eksempler på kommuner, som har anskaffet DAS 2005 i efteråret 2007. Begge har tillige ønsket NIRAS' bistand til at bringe deres data på et ensartet niveau og få dem registreret i DAS 2005. Behovet for DAS 2005 opstod som en naturlig følge af strukturreformen, hvor begge kommuner blev til som følge af sammenlægning. Rebild Kommune i nord er sammenlagt af Støvring, Skørping og Nørager kommuner, og Langeland Kommune i syd af Sydlangeland, Rudkøbing og Tranekær kommuner.

DAN-DAS og ensartet registrering

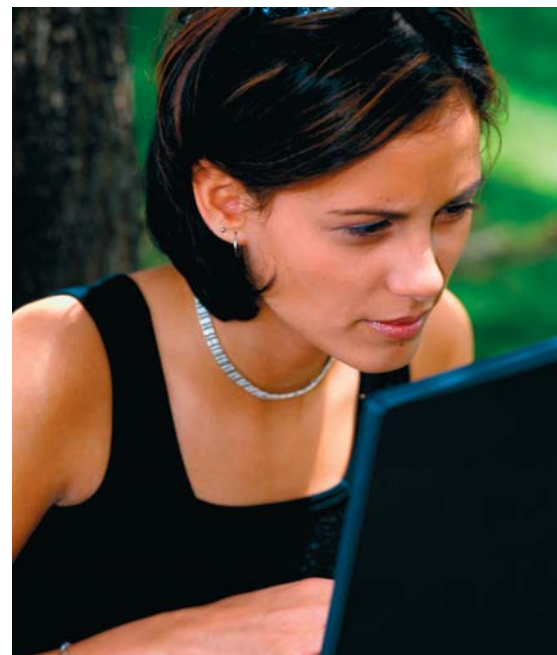
Alle de oprindelige kommuner havde naturligvis hver især foretaget ledningsregistrering, men der viste sig at være meget store individuelle forskelle i den måde, hvorpå de enkelte kommuner havde udført denne registrering. I de to nye kommuner, Rebild og Langeland, opstod der derfor hurtigt et ønske om at bringe kommunens afløbsdata på samme niveau og samtidig samle data i en fælles DAN-DAS database. Begge kommuner bad NIRAS om hjælp, og som fællesnævner greb vi kort fortalt opgaven an på følgende måde i begge kommuner:

1. Vi bragte data på digital form (i en database)
2. Vi sikrede, at data kan læses sammen (f.eks. må samme knudenavn ikke optræde mere end én gang i databasen)
3. Vi sikrede, at data kan konverteres til DAN-DAS (f.eks. at diverse koder kan konverteres korrekt og uden tab af data).
4. Vi forbedrede data ved at rette kendte fejl og mangler (f.eks. kontrol af, om ledninger er oprettet med korrekt strømretning).
5. Vi indlæste data i en samlet DAN-DAS database og fik dem konverteret til UTM-koordinater.

Individuelle løsninger

Opgaven med datakonvertering er imidlertid ikke blot en standardiseret opgave. Hver gang viser der sig store individuelle forskelle fra kommune til kommune.

I Rebild Kommune var data fra de tre oprindelige kommuner registreret i 3 DAS-databaser i det gamle DAS5 format. Disse data var derfor på et standardformat og som sådan forholdsvis lette at arbejde videre med. Først kontrollerede vi, om data kunne læses sammen. Herefter gennemgik vi data for at sikre, at

alle data kunne konverteres, og endelig rettede vi op på en række data. F.eks. sikrede vi, at alle ledninger alene med en indvendig dimension blev opdateret med en handelsdimension. Herefter konverterede vi data til DAN-DAS format og EUREF89 og indlæste dem i DAS2005. Efter indlæsningen blev en række nye byggemodninger også indlæst, nogle med opmålingsdata, andre digitaliseret direkte i DAS 2005.

I modsætning til Rebild Kommune forelå Langelands data på tre meget forskellige niveauer. Rudkøbing-data fandtes i en database, hvorfra de kunne udlæses i DAS-format, dvs. på et standardformat. Data fra Sydlangeland Kommune var registreret i MapInfo-tabeller, bl.a. med oplysninger om system, dimensioner mm., men uden knudenummerering. Data fra Sydlangeland viste sig at være af så god kvalitet, at vi kunne flytte dem over i en DAS 5-database, hvorfra vi kunne arbejde videre med dem.

Web Map Services (WMS)

WMS er en ny funktionalitet, som vi tilbyder i DAS 7, den nye generation af DAS 2005. WMS betyder, at kortdata ikke behøver at ligge i kopi hos de enkelte brugere.

Data ligger kun hos dem, der skaber og vedligeholder dem (KMS, OIS, kommunen, NIRAS og andre), og disse kan tilbyde WMS på internettet/intranettet, som DAS 2005, DAS og DAS 7 vil kunne udnytte.

Læs mere på www.dasfamily.dk

Dog skulle ledninger først tilknyttes både opstrøms- og nedstrøms knude – et arbejde, vi udførte i et GIS-værktøj. I Sydlangeland var der også oprettet en lang række stik, men alene som streger. Til disse stik tilknyttede vi en ny opstrøms- og nedstrøms knude (hvor den nederste er en stiktilslutningsknude), og hvert enkelt stik blev tilknyttet relevante egenskaber (bl.a. system, ejer, status og

type). Data fra Tranekær var primært registreret som analoge planer, heraf dog nogle som MapInfo, men uden sammenhængende oplysninger, og de forelå i en form, som krævede digitalisering. Digitaliseringen foretog vi direkte i DAS 2005, hvor vi indskannede de analoge planer og med en Web Map Service (WMS) havde et godt grundlag for en digitalisering.

Yderligere oplysninger

I Hjørring Kommune arbejder vi også med vedligeholdelse af databaser. Kontakt os, hvis din kommune har lyst til at høre mere om, hvad vi kan tilbyde – bl.a. DAS 7, den nye generation af DAS 2005.

NIRAS:
Produktchef, DAS
Dorte Juul Sørensen
Direkte tlf. 9630 6541
uls@niras.dk

Rebild Kommune:
Miljøingeniør,
Henrik Laursen
Direkte tlf. 9988 7648
henl@rebild.dk

Langeland Kommune:
Ingeniør, Infrastruktur
Berit Bang-Jensen
Direkte tlf. 6351 6062
bbje@langelandkommune.dk

Ny prisstruktur for DAS family®

Ny struktur i kommunerne afføder ny prisstruktur for DAS family

Den 1. januar 2007 blev 272 danske kommuner til 98 storkommuner. Større kommuner har betydet behov for flere licenser i de enkelte kommuner og dermed efterspørgsel efter en ny prisstruktur for vores DAS-licenser. Det tager vi naturligvis ad notam og har derfor fastlagt priser, som tilgodeser kommunernes størrelse og øgede behov for flerbrugerlicenser bedst muligt. I løbet af foråret kontakter vi nuværende kunder herom. Potentielle nye brugere er velkomne til at kontakte os for nærmere oplysninger.

Opdatering til DAS 7

DAS 7 er en helt ny generation af et avanceret afløbsprogram, og på læn-

gere sigt vil de tidligere generationer af DAS ikke blive vedligeholdt og service-ret. Vi vil naturligvis gerne tilgodese vores nuværende DAS-kunder i forbindelse med opgradering til DAS 7, og derfor tilbyder vi følgende rabatsatser:

Værdi af tidligere version af DAS 2005 ved opgradering til DAS 7:

- Fra DAS 2005 ydes 50 % rabat på nyprisen for DAS 7.

Værdi af tidligere version af DAS 2002 ved opgradering til DAS 2005/DAS 7:

- Indtil 1. juni 2008 ydes 50 % rabat på nyprisen for DAS 7.
- Efter 1. juni 2008 ydes 25 % rabat på nyprisen for DAS 7.

Nyt om navne

Dorthe Jensen er tilknyttet NIRAS DAS-gruppe i Aalborg pr. 1. januar 2008. Dorthe er uddannet teknisk assistent 2000 og kommer fra en ansættelse hos Aalborg Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen. I DAS-gruppen består Dorthes arbejdsopgaver i datakonvertering, test og support, så Dorthe er en af dem, du vil komme i kontakt med, hvis du benytter vores nye, forbedrede hotline-service på tlf. 9630 6535.

NIRAS:
Dorthe Jensen
Direkte tlf. 9630 6535
doj@niras.dk

Ledigt job i DAS family®-gruppen

Vi søger endnu en dygtig teknisk assistent/teknisk designer til vores DAS-gruppe i Aalborg. Tiltrædelse snarest muligt. Læs mere på www.dasfamily.dk. Ansøgningsfristen er 4. april 2008.

Seneste ændringer i DAN-DAS

Opdateringen af DAN-DAS til den nye version er en meget omfattende tilretning af den database, som DAS 7 bygger på. Tilretningerne er mange, og her skal blot nævnes nogle af de væsentligste, som giver brugerne nye muligheder:

- Det kan nu angives, om der er en rottespærre i de enkelte brønde.
- En række nye koder er tilføjet, f.eks. materialekoder, oprindelseskoder og rørtype.
- Nye knudetyper er tilføjet. Her har vi f.eks. fået typen "Punkt" tilbage, men der er også indført nye typer som tank og nedslivningsanlæg. Indførelsen af "Punkt" betyder samtidig indførelse af følgende punkttyper: Afgrening, Ledningsende, Indløb til bassin/bygværk, Udløb fra bassin/bygværk og Fra/til rør/åben grøft
- Feltet for vejkode er ændret, således at det nu kan være på op til 7 karakterer. I en lang række tilfælde gør det arbejdet med de sammenlagte vejtabeller lettere.
- Der er skabt mulighed for at låse en ledningsbundkote fast i forhold til en brøndkote. (Er den f.eks. hævet 10 cm og låst fast, vil den fortsat være hævet 10 cm efter at bundkoten er opdateret)
- Faldet på ledninger kan angives med en decimal, hvor vi tidligere ikke kunne angive decimaler.

DAS family® Marts 2008

Redaktør (ansvh.):
Dorte Juul Sørensen

Redaktionssekretær:
Anne-Mette Kristensen

Layout:
Gitte Pedersen

Tryk:
Rosenberg Bogtryk ApS

Adresseændringer og lign.:
Anne-Mette Kristensen
tlf.: 9630 6403
fax: 9630 6404
e-mail: met@niras.dk

NIRAS
Vestre Havnepromenade 9
Postboks 119
9100 Aalborg
tlf. 9630 6400

Sortemosevej 2
3450 Allerød
tlf.: 4810 4200

Åboulevarden 80
Postboks 615
8100 Århus C
tlf.: 8732 3232

Buchwaldsgade 35
5000 Odense C
tlf.: 6312 1581

niras@niras.dk
www.niras.dk
www.dasfamily.dk